

[Undervisningsministeren.]

helt at fritage en elev for undervisningspligt efter 7 års undervisning, i begge tilfælde på nærmere angivne betingelser. Betænelighederne skyldtes i første række en usikkerhed over for, om skolenævnene ville administrere disse for børnene og deres forældre væsentlige bestemmelser tilstrækkelig ensartet. Blev dette ikke tilfældet, tror jeg, at det ville blive oplevet som en uretfærdig ulighed over for loven. I denne forbindelse er jeg tilfreds med at udvalget i betænkningen har gengivet og tilsluttet sig de betingelser, hvis opfyldelse må være en forudsætning for at meddele dispensation. Disse betingelser vil som meddelt udvalget blive udformet som retningslinjer for skolenævnenes administration af disse forhold. Jeg er også tilfreds med, at dispensationsafgørelserne skal indberettes til undervisningsministeriet. Herved får vi allerede til efteråret et materiale, som kan give grundlag for en vurdering af denne ordning, og jeg går ud fra at vi herefter i udvalget kan foretage en fordomsfri bedømmelse af den.

Det af mindretallet under nr. 4 stillede ændringsforslag om at undlade en udvidelse af undervisningspligten kan jeg som nævnt ikke tiltræde. Jeg ser ingen begrundelse for at foreslå folketinget at ændre folketingsbeslutningen af 30. maj 1969 om en reform af de grundlæggende skoleuddannelser, en beslutning, som tinget vedtog med et meget stort flertal, og som tidsfæster undervisningspligtens udvidelse i overensstemmelse med lovforslaget. Jeg har tidligere ved flere lejligheder — og jeg skal ikke gå meget ind på det i dag — påvist, at der ikke i noget dokument omkring folketingsbeslutningen af 1969 er holdepunkter for samtidighed mellem strukturreformen og en udvidelse af undervisningspligten. Jeg kan her henvise både til mit svar til hr. Elmholt i spørgetiden den 24. november 1971 og til mine bemærkninger under første behandling af dette lovforslag. I disse indlæg har jeg dokumenteret, at den tidligere regerings bemærkninger såvel til 9 punkts forslaget som til lovforslaget af marts 1970 om 5 dages uge m. v. tværtimod efterlader det klare indtryk, at undervisningspligten skulle udvides fra 1972, mens strukturreformen først kunne realiseres fra 1973 eller 1974. Ser man i folketingsudvalgets betænkning om 9

punkts forslaget, afgivet den 28. maj 1969, vil man se, at betænkningen er tavs om spørgsmålet. Det ville jo være overordentlig ejendommeligt, hvis man, såfremt der virkelig fra politisk side blev lagt så afgørende vægt på samtidigheden, som det nu hævdes, så ikke havde skrevet blot et par linjer om det i folketingsudvalgets betænkning.

Det er også en lidt ejendommelig opfattelse, at strukturreformen skulle løse alle problemer i 1974, og at det ikke skulle være muligt inden da at komme et skridt videre i retning af bedre trivsel i skolerne. Dels gennemføres strukturreformen jo ikke fra den ene dag til den anden og ej heller pr. 1. august 1974, dels kan jeg fortsat ikke acceptere, at folkeskolens undervisning i dag og i de kommende to år — specielt med den store frihed og nytænkning der præger de nuværende 8.-9. klasser — skulle være uden tiltrækning på et betydeligt antal elever.

Det er skuffende, synes jeg, her at konstatere det radikale venstres og venstres indstilling. Det er skuffende, at man i fuld alvor kan mene, at folkeskolen skulle være så slet udrustet, at den ikke magter at optage i gennemsnit mindre end én elev mere i hver 8. klasse og 1. real fra den gruppe, som ellers ville have forladt skolen efter 7. klasse. Det forekommer mærkværdigt på baggrund af det forbedrede skole-hjem-samarbejde efter skolestyrelsesloven, den forbedrede specialundervisning, den forbedrede observationsundervisning, de forbedrede vilkår for rådgivning, mulighed for indførelse af „klassens time“, forbedrede støttemuligheder for elever, der vil opfylde undervisningspligten på kostskoler, og, når det til trods for alle disse foranstaltninger alligevel bliver for vanskeligt, muligheden for at dispensere allerede efter 7. klasse.

Hr. Holger Hansen gjorde opmærksom på bemærkningerne i betænkningen til det af mindretallet stillede ændringsforslag om, at man var indforstået med en udvidelse af undervisningspligten i takt med strukturreformen. Jeg synes, det er en mærkelig mekanisk opfattelse, man har af denne strukturreform. Den bliver jo ikke gennemført i spring, den bliver gennemført kontinuerligt, sådan som reformarbejdet i folkeskolen normalt gør det, og også i høj grad beroende på stedlige initiativer. Efter den af venstre